EFDA
የኢትዮጵያ ምግብና መድኃኒት ባለሥልጣን
ETHIOPIAN FOOD & DRUG AUTHORITY

ከኢትዮጵያ የምግብና መድኃኒት ባለሥልጣን
ጋር በመተባበር በየ15 ቀኑ የሚታተም

የምግብ ዘይትና ዱቄትን በማበልፀግ አስገዳጅ ደረጃን እውን የማድረግ ጅማሮ

የኢትዮጵያ የኅብረተሰብ ጤና ምርምር ኢንስቲትዩት ጥናት እንደሚያመላክተው፣ ከቅርብ ዓመታት ወዲህ ኢትዮጵያ ከተመጣጠነ ምግብ እጥረት ጋር ተያይዞ ከፍተኛ ተግዳሮቶች እየገጠሟት ይገኛል፡፡ መረጃው በአሁን ወቅት በሀገሪቷ የኅብረተሰቡን ጤና ለመጠበቅ አስፈላጊ የሆኑ ዋና ዋና ቪታሚኖችና ማዕድናት እጥረት ከፍተኛ ሁኔታ ስለመኖሩና በተለይም የቫይታሚን ኤ፣ዲ፣ቢ ኮምፕሌክስና ዚንክ ንጥረ ነገሮች እጥረት ጎልቶ እንደሚታይም ይጠቁማል፡፡ የእነዚህ ንጥረ ነገሮች እጥረት በተለይም በፅንስ ውስጥ ባሉና በማደግ ላይ ባሉ ሕጻናት እንዲሁም ሴቶች ላይ ተንሰራፍቶ ይገኛል።

የቫይታሚን ቢ ኮምፕሌክስ እጥረት ድካም፣ የግንዛቤ ችግሮችና የደም ማነስን ሲያስከትል፣ የዚንክ እጥረት ደግሞ የሰውነትን በሽታ የመከላከል ሥርዓትን ስለሚጎዳ ግለሰቦች ለኢንፌክሽን በቀላሉ እንዲጋለጡ ምክንያት ይሆናል፡፡

ቫይታሚን ኤ ከዓይን ጋር ያለ ችግር እንዲሁም ከፎሌት ወይም ከብረት ማዕድን ጋር በተያያዘ ደግሞ ኤን ቲ ዲ (Neural tube defects) ሕፃናት ገና ሲወለዱ ጀርባቸው ላይ እብጥ ብሎ የሚታይ ጭንቅላታቸው በጣም ትልቅ ሆኖ ውሃ የሚቋጥር እንዲሁም ቁመትና ክብደት ያለመመጣጠን ማለትም ቅንጨራ እነዚህ ሁሉ ችግሮች ሊከሰቱ የቻሉት አስፈላጊ የሆኑ ቫይታሚኖችና ማዕድናት በበቂ መጠን በምግብ ውስጥ አለማግኘት ነው፡፡

የኢትዮጵያ መንግሥት ጉዳዩ ከሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላትና ዓለም አቀፍ ተቋማት ጋር በመተባበር ዋና ዋና ምግቦችን ለማበልፀግ አስገዳጅ ደረጃዎችን አውጥቷል። ይህም በሀገር አቀፍ ደረጃ ባልተመጣጠነ ምግብ እጥረት ምክንያት የሚመጣውን በሽታና ሞት ለመቀነስ እንዲሁም በተለይ በሕጻናት፣ እርጉዝ ሴቶችና አረጋውያን ባሉ ተጋላጭ የኅብረተሰብ ክፍሎች መካከል የምግብ ንጥረ ነገሮችን እጥረት ለመከላከል ያለመ ነው፡፡

ይህ ምግቦችን በንጥረነገሮች ማበልፀግ አዲስ ጽንሰ-ሐሳብ ሳይሆን በበርካታ ሀገራት በአብዛኛው የኅብረተሰብ ክፍል የሚመገበውን የምግብ አይነት እየመረጡ የሚተገብሩት ነው፡፡ እንደ ዩናይትድ ስቴትስ፣ ካናዳና ደቡብ አፍሪካ ያሉ ሀገሮች ዱቄትንና ሌሎች ምግቦችን ማበልፀጋቸውን የተለያዩ መረጃዎች ያሳያሉ፡፡

ሀገራችንም መሰል እርምጃዎችን በሂደት ላይ ትገኛለች፡፡ የምግብ ዘይትና ዱቄት እንዲበለፅጉ አስገዳጅ ደረጃዎች ሲወጣላቸው ዱቄት (አስገዳጅ የኢትዮጵያ ደረጃ) CES 390 በቫይታሚን ቢ ምድቦች በሆኑት በቢ ኮምፕሌክስና በዚንክ እንዲሁም የምግብ ዘይት (አስገዳጅ የኢትዮጵያ ደረጃ) CES 310 በቫይታሚን ዲ እና ኤ እንዲበለፅግ የሀገር ውስጥ ፋብሪካዎችም ከውጭ ማስገባት ያለባቸውን ማበልፀጊያውን (fortificant) እና የማበልፀጊያውን ማሽን እንዲያሟሉ በማድረግ ይሄንን የማበልፀግ ሥራ እንዲሠሩ ከአንድ ዓመት በላይ የእፎይታ ጊዜ የተሰጠ ሲሆን አሁን የእፎይታ ጊዜው ተጠናቆ ወደትግበራ እንዲገቡ ይጠበቃል። ይህንኑ ተከትሎ የቁጥጥር ሥራውም ተጠናክሮ ይቀጥላል።

እንዲበለፅጉ የተመረጡት የምግብ አይነቶች የተመረጡበት ዋነኛ ምክንያት ደግሞ አብዛኛው ኅብረተሰብ በየቀኑ የሚጠቀማቸው እንዲሁም ለማበልፀግ ቀላል የሆኑ በመሆናቸው ነው፡፡ ከዚህ በተጨማሪም ለመግዛትም ተመጣጣኝ የሆኑና በቀላሉ ማግኘት የሚቻሉ የምግብ አይነቶች በመሆናቸው ጭምር ነው፡፡

ለምሳሌ ዱቄት ሲመረጥ በብስኩትም፣ በዳቦም በሌላም መልኩ፣ ዘይት ሲባል እያንዳንዱ የሚዘጋጀው ምግብ ውስጥ አብዛኛው ሰው ዘይት ይጨመራል፤ ጨውም በተመሳሳይ ሁኔታ አብዛኛው ጊዜ ምግብ ለማጣፈጥ የምንጠቀምበት ግብዓት ስለሆነ ነው፡፡

በጨው ላይ ያለው አስገዳጅ ቀድሞ እየተተገበረ ያለ ሲሆን በዱቄትና ዘይት ላይ አስገዳጅ ደረጃውን ከሐምሌ አንድ ቀን 2016 ዓ.ም ጀምሮ ተግባራዊ እየተደረገ ነው። በዚህም መሠረት ተቆጣጣሪዎች በአሁን ጊዜ ገበያ ላይ ያለው የምግብ ዘይትና ዱቄት በደረጃው መሠረት የበለፀገ መሆኑን የመቆጣጠር ግዴታ ተጥሎባቸዋል፡፡

የኢትዮጵያ ምግብና መድኃኒት ባለሥልጣንም አስገዳጅ ደረጃውን ለማስፈፀም በተሰጠው ኃላፊነት መሠረት በባለፈው ዓመት መጨረሻ ጀምሮ በዋናው መሥሪያ ቤት፣ በቅርንጫፍና በመውጫና መግቢያ እንዲሁም ለክልል ተቆጣጣሪ አካላት የተግባርና የንድፈ ሃሳብ የአቅም ግንባታ ሥልጠና ለተቆጣጣሪ ባለሙያዎች በዩኒሴፍ የገንዘብ ድጋፍ አማካኝነት በመስጠት ወደትግበራ ገብቷል።

በአቅም ግንባታ ሥልጠናው በተለይ ዘይት ውስጥ ያለውን የቫይታሚን ኤ መጠን ለማረጋገጥ የሚያስችል ፈጣን የሆነ አስራ ሁለት የመመርመሪያ ኪቶች በተለያየ ጊዜ ከዩኒሴፍ በድጋፍ ተሰጥተው ለቅርንጫፎችና ለመግቢያና መውጫ ኬላዎች እንዲያገኙና ለሁለት ክልሎችም ድጋፍ እንዲያገኙ የተደረገበት ሁኔታ ቢኖሩም በቀጣይ ሁሉም ክልሎችና፣ የባለሥልጣኑ ቅርንጫፍ ቢሮዎች እንዲሁም ዋናው መሥሪያ ቤት በበቂ መጠን የሚያገኙበት ሁኔታ ሊመቻች እንደሚገባ ታምኖበታል።

በዘርፉ የአቅም ግንባታ ለማድረግ ለሠልጣኞች በተሰጠው ሥልጠና ለሠልጣኞች ከንድፈ ሀሳብ ባሻገር እነዚህ ፈጣን የመመርመሪያ ኪቶች እንዴት መመርመር ይችላሉ የሚለውን ለመገምገም በቫይታሚን ኤ እና ዲ የበለፀገ ዘይት ከገበያ ተገዝቶ ሙከራ ተደርጎ በተግባር ዕውቀት አግኝተው እንዲሄዱ ተደርጓል፡፡ እነዚህን አስገዳጅ ደረጃዎች ተፈፃሚነታቸውን ለመከታተል ደግሞ ባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱና የክልል ጤና ግብዓቶች ተቆጣጣሪ አካላት ሚናቸው ላቅ ያለ ነው፡፡

እነዚህን አስገዳጅ ደረጃዎች ገቢራዊነታቸውን ለመከታተልም ባለሥልጣን መሥሪያ ቤቱ የተለያዩ መንገዶችን የሚጠቀም ሲሆን በምግብ አምራች ፋብሪካዎች፣ በገበያዎች፣ በመግቢያና መውጫ ኬላዎች የኢንስፔክሽን ሥራዎችን መሥራት አንዱ ሲሆን እንዲሁም ዶክመንቶችን በመፈተሽ ምግቦችን መመዝገብና በላቦራቶሪ በኩል ደግሞ የጥራት ቁጥጥር የማድረግ ሥራዎችን በስፋት ይሠራል፡፡

ዱቄትን በቫይታሚን ቢ ኮምፕሌክስና ዚንክ እንዲሁም የምግብ ዘይቶችን በቫይታሚን ኤ እና ዲ የግዴታ ማበልፀጉ ሀገራችን የተመጣጠነ ምግብ እጥረትን ለመከላከል በምታደርገው ጥረት ውስጥ ከፍተኛ አበርክቶ አለው። እነዚህን አስገዳጅ ደረጃዎች ተግባራዊ በማድረግ ሀገሪቱ አፋጣኝ የሆኑትን የኅብረተሰብ ጤና ስጋቶች ከመፍታት ባለፈ ጤናው የተጠበቀና አምራች ዜጋን የመገንባት ውጥኗን ለማሳካት ያስችላታል።

ልጆች የአዕምሮ ብስለታቸው እድገት እንዲጨምርና የበሽታ መከላከያ አቅማቸው እንዲጎለብት፣ ሴቶች ጤናማ እርግዝና እንዲኖራቸው እና አዋቂዎች አጠቃላይ ጤናቸው ተጠብቆ ምርታማ እንዲሆኑ በማድረግ ሀገሪቷ የተመጣጠነ ምግብ እጥረትን በመቀነስ የሕዝቦቿን ደኅንነት ለማሻሻል ይህ ምግብን የማበልፀግ ተግባር ወሳኝ ሚና እንደሚጫወት ይታመናል።

በመጨረሻም የኅብረተሰብ ጤና ምርምር ኢንስቲትዩት በየጊዜው ጥናቶችን የሚያከናውን በመሆኑ የዚህ አስገዳጅ ደረጃ ሙሉ በሙሉ ተፈፃሚ መሆን በኅብረተስቡ ጤና ላይ የፈጠረውን ለውጥ በጥናቱ ውጤት መሠረት ወደፊት የሚታይ ይሆናል፡፡

Tel : +251-11-552-41-22 | http://www.fmhaca.gov.et/contact/
+251-11-552-41-22 | E-mail contactefda@efda.gov.et
P.o.box. 5681 | Telegram channel link
Free call. 8482 | https://t.me/ethiopianfoodanddrugauthority/

በብርሃንና ሰላም ማተሚያ ድርጅት ታተመ